

Document de ședință

B9-0184/2019

25.11.2019

PROPUNERE DE REZOLUȚIE

depusă pe baza declarațiilor Consiliului și Comisiei

depusă în conformitate cu articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul de procedură

referitoare la acțiunile recente ale Federației Ruse împotriva judecătorilor, procurorilor și anchetatorilor din Lituania implicați în investigarea evenimentelor tragice din 13 ianuarie 1991 de la Vilnius (2019/2938(RSP))

**Anna Fotyga, Ryszard Czarnecki, Zdzisław Krasnodębski,
Jadwiga Wiśniewska, Ruža Tomašić, Assita Kanko, Adam Bielan,
Alexandr Vondra, Jan Zahradil, Evžen Tošenovský, Witold Jan
Waszczykowski, Veronika Vrecionová**
în numele Grupului ECR

B9-0184/2019

Rezoluția Parlamentului European referitoare la acțiunile recente ale Federației Ruse împotriva judecătorilor, procurorilor și anchetatorilor din Lituania implicați în investigarea evenimentelor tragice din 13 ianuarie 1991 de la Vilnius (2019/2938(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Rusia,
- având în vedere Rezoluția sa din 19 septembrie 2019 referitoare la importanța memoriei istorice europene pentru viitorul Europei¹,
- având în vedere Rezoluția 1481 a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 26 ianuarie 2006 referitoare la necesitatea de a condamna la nivel internațional crimele săvârșite de regimurile comuniste totalitare,
- având în vedere Declarația de la Praga, adoptată la 3 iunie 2008, privind conștiința europeană și comunismul,
- având în vedere Declarația sa din 23 septembrie 2008 privind proclamarea datei de 23 august ca Zi europeană a comemorării victimelor stalinismului și nazismului²,
- având în vedere Rezoluția sa din 2 aprilie 2009 referitoare la conștiința europeană și totalitarismul³,
- având în vedere raportul Comisiei din 22 decembrie 2010 intitulat „Memoria crimelor comise de regimurile totalitare în Europa” (COM(2010)0783),
- având în vedere concluziile Consiliului din 9 și 10 iunie 2011 privind memoria crimelor comise de regimurile totalitare în Europa,
- având în vedere Declarația de la Varșovia, pronunțată la 23 august 2011, cu ocazia Zilei comemorării victimelor regimurilor totalitare,
- având în vedere Declarația comună din 23 august 2018 a reprezentanților guvernelor a opt state membre ale Uniunii Europene privind comemorarea victimelor comunismului,
- având în vedere Rezoluția sa istorică referitoare la situația din Estonia, Letonia și Lituania, adoptată la 13 ianuarie 1983 ca reacție la „Apelul Baltic”, lansat de 45 de resortisanți din aceste țări,
- având în vedere declarația ministrului de externe lituanian din 2 octombrie 2019,

¹ Texte adoptate, P9_TA(2019)0021.

² JO C 8 E, 14.1.2010, p. 57.

³ JO C 137 E, 27.5.2010, p. 25.

- având în vedere declarația președintelui Curții Constituționale a Lituaniei din 24 iulie 2018,
 - având în vedere declarația ministrului justiției lituanian din 6 septembrie 2019,
 - având în vedere declarația Comisia de anchetă a Rusiei din 10 aprilie 2019,
 - având în vedere Statutul Interpolului,
 - având în vedere dreptul UE și acordurile de extrădare încheiate de statele membre,
 - având în vedere Declarația universală a drepturilor omului din 10 decembrie 1948,
 - având în vedere Convenția de la Geneva din 1949 și protocoalele adiționale la aceasta,
 - având în vedere Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP) din 16 decembrie 1966,
 - având în vedere Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (CPI),
 - având în vedere articolul 132 alineatul (2) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât, ca o consecință directă a Pactului Ribbentrop-Molotov, urmat de Tratatul de prietenie și frontieră germano-sovietic din 28 septembrie 1939, Uniunea Sovietică comunistă a anexat Republica independentă a Lituaniei, un act care nu a fost recunoscut niciodată în mod oficial de către Occident;
 - B. întrucât, în martie 1990, Lituania a devenit prima dintre cele 15 republici sovietice care și-a declarat independența;
 - C. întrucât Uniunea Sovietică a utilizat forța militară în încercarea sa de a înlătura guvernul legitim al Lituaniei, care a declarat independența țării la 11 martie 1990;
 - D. întrucât 14 civili au fost uciși și alte câteva sute au fost răniți atunci când trupele sovietice au pătruns în turnul televiziunii și în clădirea Comitetului pentru radio și televiziune din Vilnius, în primele ore ale zilei de 13 ianuarie 1991;
 - E. întrucât sute de mii de ruși au ieșit în mod spontan pe străzile Moscovei, Sankt Petersburgului (denumit atunci „Leningrad”) și ale altor orașe ruse în ianuarie 1991 pentru a protesta împotriva acțiunilor criminale ale armatei sovietice și ale colaboratorilor acesteia din Vilnius;
 - F. întrucât, în martie 2019, Tribunalul Regional din Vilnius l-a condamnat pe fostul ministru sovietic al apărării, Dmitri Iazov, și peste 60 de foști oficiali ai Uniunii Sovietice, ofițeri ai KGB și ai armatei pentru crime de război și crime împotriva umanității și a pronunțat sentințe în lipsă;
 - G. întrucât condamnările pronunțate în lipsă de către judecătorii lituanieni împotriva acestor foști oficiali sovietici erau cuprinse între 4 și 14 ani de închisoare;
 - H. întrucât Ministerul Justiției din Lituania a continuat cooperarea juridică activă cu Rusia

în acest caz, trimitând 289 de cereri de asistență juridică, dintre care numai cinci au fost executate parțial;

- I. întrucât, ca reacție la verdictul instanței lituaniene, Comisia de anchetă rusă a inițiat o anchetă penală împotriva judecătorilor și procurorilor lituanieni care au lucrat la cazul privind evenimentele din 13 ianuarie din Lituania, iar în martie 2019 a acuzat Lituania de „urmărirea penală ilegală a cetățenilor ruși”, punându-l sub acuzație în lipsă pe fostul procuror lituanian Simonas Slapsinskas pentru presupusa urmărire penală ilegală a unor cetățeni ruși;
- J. întrucât Ministerul Afacerilor Externe din Lituania consideră că decizia Rusiei de a iniția proceduri penale împotriva judecătorilor și procurorilor lituanieni care au investigat evenimentele din 13 ianuarie este un act inacceptabil de presiune evidentă asupra Lituaniei, a instanțelor sale și a funcționarilor responsabili cu aplicarea legii;
- K. întrucât se bănuiește că Rusia îi adăpostește și îi protejează în mod activ pe principalii responsabili și pe autorii actelor de agresiune armată împotriva civililor nevinovați și neînarmați și ia toate măsurile posibile pentru a-i ajuta să scape de răspundere;
- L. întrucât ministrul de interne lituanian, Misiunas, le-a solicitat omologilor săi din UE să coopereze cu autoritățile lituaniene „împotriva eventualelor alerte Interpol sau solicitări bilaterale făcute de Rusia pentru a-i localiza sau a-i aresta pe oficialii lituanieni implicați în acest caz”;
- M. întrucât președintele rus Vladimir Putin i-a acordat lui Dmitri Iazov, ultimul ministru sovietic al apărării, o distincție importantă a statului „pentru contribuția sa la consolidarea capacității de apărare a națiunii și promovarea valorilor patriotice în rândul generației mai tinere”,
 - 1. deplânge acțiunile excesive ale Federației Ruse împotriva judecătorilor lituanieni ca un act de presiune asupra unui stat membru al UE, a instanțelor sale și a funcționarilor responsabili cu aplicarea legii;
 - 2. regretă utilizarea abuzivă de către Federația Rusă a organismelor internaționale de aplicare a legii, precum Interpol, și consideră că astfel de acțiuni întreprinse de Federația Rusă împotriva judecătorilor și procurorilor unui stat membru al UE sunt incompatibile cu respectarea statului de drept;
 - 3. consideră că Federația Rusă se face vinovată de pervertirea cursului justiției în eforturile sale de a lua toate măsurile posibile pentru a-i ajuta să fugă de justiție pe criminalii de război ai regimului sovietic;
 - 4. consideră că Federația Rusă încalcă în mod flagrant garanțiile de independență a judecătorilor și procurorilor, universal recunoscute, întrucât aceste principii universal acceptate interzic amestecul Rusiei în actul de justiție realizat de o instanță și interzic orice influență asupra imparțialității și independenței hotărârii instanței;
 - 5. consideră că astfel de acțiuni pot conduce la utilizarea abuzivă a sistemului Interpol și a altor acorduri de cooperare bilaterale și multilaterale pentru a aresta, a reține și solicita extrădarea unor persoane care fac obiectul unei persecuții motivate politic; invită

autoritățile competente din statele membre să coopereze cu omologii lor lituanieni pentru a respinge orice posibile alerte Interpol sau solicitări bilaterale ale Rusiei pentru localizarea sau arestarea oficialilor lituanieni implicați în acest caz;

6. subliniază că aceasta este a doua oară în ultimii ani când Rusia și-a folosit instanțele pentru a intimida și a submina integritatea Curții Constituționale și a autorităților de aplicare a legii ale unei națiuni, având în vedere că Rusia a inițiat un caz similar împotriva judecătorilor Curții Constituționale a Ucrainei pentru condamnarea anexării peninsulei Crimeea;
7. consideră că aceste acțiuni constituie un model de comportament prin care Rusia, dacă nu întâmpină o opoziție, va continua să intervină în afacerile juridice ale unui stat membru cu intenția de a submina și de a eroda autoritatea constituțională a instanțelor și autorităților de aplicare a legii ale unui stat membru;
8. își reiterează sprijinul pentru independența, legitimitatea și integritatea Curții Constituționale lituaniene, ale judecătorilor și procurorilor săi și sprijină hotărârea acestora de a-i aduce în fața justiției pe criminalii de război ai regimului sovietic pentru masacrarea civililor lituanieni neînarmați, care a avut loc la 13 ianuarie 1991;
9. își exprimă regretul că Federația Rusă, inclusiv structurile de aplicare a legii din Rusia, nu încetează să se agațe de trecutul său sovietic, dintr-o țară care nu a respectat nici viața umană, nici libertatea, nici suveranitatea țărilor învecinate;
10. condamnă astfel de acțiuni ale Federației Ruse și le consideră o tentativă ilegală de a exercita o presiune directă asupra instanțelor Lituaniei și încă o încercare de a rescrie istoria și de a nega ocupația sovietică;
11. își exprimă condoleanțele față de familiile victimelor acestei crime odioase și compasiunea sa pentru suferința lor;
12. o invită pe Vicepreședinta Comisiei/Înalta Reprezentantă a Uniunii pentru afaceri externe să urmărească mai îndeaproape evoluția situației privind utilizarea necorespunzătoare de către Rusia a instanțelor sale penale ca modalitate de a persecuta politic judecătorii, avocații și oficialii statelor membre, prin monitorizarea, schimbul tuturor informațiilor relevante și identificarea eventualelor măsuri de remediere;
13. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintei Comisiei/Înaltei Reprezentante a Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Președintelui Interpolului, Președintelui, Guvernului și Parlamentului Lituaniei, Președintelui, Guvernului și Parlamentului Federației Ruse și statelor membre.